

PM 2012:160 RI (Dnr 335-1215/2012)

Tillsätt en kommitté bestående av samtliga partier i fullmäktige och gör en utvärdering av hur det kommunala beslutsfattandet och den politiska representationen fungerat efter 1994 jämfört med tidigare styrelseskick i syfte att förstärka den kommunala demokratins funktionssätt.

Skrivelse av Ann-Margarethe Livh (V)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen av Ann-Margarethe Livh (V) ”Tillsätt en kommitté bestående av samtliga partier i fullmäktige och göra en utvärdering av hur det kommunala beslutsfattandet och den politiska representationen fungerat efter 1994 jämfört med tidigare styrelseskick i syfte att förstärka den kommunala demokratins funktionssätt” anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Ann-Margarethe Livh (V) har lämnat in en skrivelse den 22 augusti 2012 till kommunstyrelsen, i vilken hon föreslår att en kommitté bestående av samtliga kommunfullmäktiges partier bör tillsättas för att utvärdera stadens nuvarande styrelseskick jämfört med samlingsstyret för att utveckla det lokala beslutsfattandet och stärka den kommunala demokratins funktionssätt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att utformningen av stadens beslutsprocesser är en politisk fråga som i huvudsak bör hanteras i dialog mellan de politiska partier som är representerade i kommunfullmäktige.

Mina synpunkter

De beslut som fattas i staden påverkar stockholmarna i det dagliga livet. Exempelvis berörs de flesta stockholmare på ett eller annat sätt av beslut om skola, förskola och äldreomsorg. Hur beslut fattas är givetvis av stor betydelse. Borgarrådsinstitutionen är väl förankrad i Stockholms demokratiska tradition samt har en bred politisk uppslutning och fyller en viktig funktion i stadens styrning och representation. Sedan avskaffandet av samlingsstyret 1994 har enbart majoritetens borgarråd rotelansvar,

däremot deltar såväl majoritetens som oppositionens företrädare i diskussioner och får information i kommunstyrelsen, liksom genom borgarrådsberedningen, vilket är positivt för den demokratiska processen. Ann-Margarethe Livh anför i sin skrivelse att borgarrådsberedningen i princip bara är en transportsträcka, vilket är en uppfattning som jag inte delar. Borgarrådsberedningen är det organ där stadens samtliga borgarråd samlas för förberedelser inför beslut och vars roll inte ska underskattas.

Under en tioårsperiod från mitten av 1990-talet till mitten av 2000-talet genomfördes betydande förändringar av stadens politiska organisation, bland annat infördes stadsdelsnämnder 1997 och grundskolan överfördes från stadsdelsnämnderna 2007. Dessa förändringar genomfördes efter betydande utredningar som följts upp av forskare. Vi arbetar ständigt med att förstärka demokratin och insynen för medborgarna. De former i det politiska systemet som finns i dag anser vi lever upp till krav som medborgarna ställer och vars förtroende vi har fått.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen av Ann-Margarethe Livh (V) ”Tillsätta en kommitté bestående av samtliga partier i fullmäktige och göra en utvärdering av hur det kommunala beslutsfattandet och den politiska representationen fungerat efter 1994 jämfört med tidigare styrelseskick i syfte att förstärka den kommunala demokratins funktionsätt” anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i promemorian.

Stockholm den 28 november 2012

STEN NORDIN

Bilaga

Skrivelse av Ann-Margarethe Livh (V) om att tillsätta en kommitté bestående av samtliga partier i fullmäktige och göra en utvärdering av hur det kommunala beslutsfattandet och den politiska representationen fungerat efter 1994 jämfört med tidigare styrelseskick i syfte att förstärka den kommunala demokratins funktionsätt.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

I motion 2011:65 – Förnyad demokrati så att vi tillsammans kan utveckla den goda staden för alla – redovisar vi Socialdemokrater ett antal utgångspunkter för hur vi vill utveckla demokratin i Stockholm. De synpunkter vi framför där – och som tyvärr blev nedröstade av de borgerliga partierna – står vi fortfarande bakom.

Ett av förslagen där är att inrätta en fullmäktigeberedning för att utveckla demokratin. I den bemärkelsen kan vi känna sympati för förslaget i skrivelsen från vänsterpartiet. Samtidigt handlar det uppdrag vi vill ge till en sådan beredning om ett betydligt bredare uppdrag än vad som föreslås i den nu aktuella skrivelsen.

Att enkom studera stadens interna beslutsorganisation riskerar att leda till att det blir fel fokus på ett demokratiarbete. Systemet med Borgarrådsberedningar har både för- och nackde-

lar. Vi är inte i dagsläget, utan att ha satt beslutsfattandet i ett större sammanhang, beredda att ge ett indirekt uppdrag att avveckla beredningen.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Bifalla skrivelsen och tillsätta en kommitté för att göra en utvärdering i enlighet med förslaget i skrivelsen
2. Samt att därutöver anföra

Det handlar inte bara om borgarrådsberedningens vara eller icke vara utan om den kultur som spridits sig i stadens förvaltningar. I vilken utsträckning har den nuvarande organisationen påverkat relationen mellan politiker och tjänstemän i förhållandet till den gamla ordningen och i vilken mån har dialogen över blockgränserna påverkats. Dialogen med stadens tjänstemän har också förändrats och förs i princip bara av majoriteten. Det skapar en enbent kommunstyrelse och hämmar demokratins utveckling.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ann-Margarethe Livh (V) har den 22 augusti 2012 lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen, i vilken anförts att diskussionen över blockgränserna har försvunnit sedan samlingsstyrets avskaffande, samt att dialogen med stadens tjänstemän endast förs av majoriteten och att borgarrådsberedningen i princip har blivit en transportsträcka. I skrivelsen föreslås därför att en kommitté bestående av samtliga kommunfullmäktiges partier bör tillsättas för att utvärdera stadens nuvarande styrelseskick jämfört med samlingsstyret för att utveckla det lokala beslutsfattandet och stärka den kommunala demokratins funktionssätt.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att den frågeställning som lyfts i skrivelsen är angelägen och äger ständig aktualitet. Formerna för stadens politiska beslutsprocesser är av betydelse såväl för medborgarnas möjlighet till ansvarsutkrävande och påverkan som för den demokratiska styrningen, insynen och kontrollen av stadens verksamheter.

Som konstateras i skrivelsen har de demokratiska beslutsformerna i staden aktualiserats vid ett flertal tillfällen på senare år. Stadsledningskontoret har under de senaste åren avgivit åtskilliga tjänsteutlåtanden på olika aspekter av det demokratiska beslutsfattandet för vidare politisk behandling i kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige i bland annat följande ärenden:

- Avskaffa borgarrådsberedningen – nu! Skrivelse från Erik Nilsson (S). Behandlades av kommunstyrelsen den 10 januari 2007, § 12.
- Minimering av antalet valkretsar och införande av utjämningsmandat i kommunvalet. Motion (2007:6) av Per Ankersjö (C). Behandlades av kommunfullmäktige den 1 oktober 2007, § 30.
- Den borgerliga alliansens förakt för den parlamentariska demokratin och förslag till hur den demokratiska processen ska säkras i staden. Motion (2007:15) av Ann-Margarethe Livh m.fl. (V). Behandlades av kommunfullmäktige den 21 januari 2008, § 29.
- Fler möjligheter för fler medborgare att delta i den demokratiska processen. Motion (2007:21) av Susanna Brolin och Margareta Johansson (V). Behandlades av kommunfullmäktige den 21 januari 2008, § 30.
- Remiss av departementspromemorian ”Minoritetsåterremiss i kommuner och landsting” (Ds 2007:42). Behandlades av kommunstyrelsen den 6 februari 2008, § 5.
- Stadens framtida fokusering på demokrati, mänskliga rättigheter och motverkande av diskriminering. Skrivelse av Paul Lappalainen och Sara Pettigrew (MP). Behandlades av kommunstyrelsens integrationsberedning den 4 november 2008, § 5.
- Vitalisering av den kommunala demokratin. Motion (2008:13) av Ann-Margarethe Livh m.fl. (V). Behandlades av kommunfullmäktige den 19 oktober 2009, § 33.
- Demokratisera Järvalyftet. Skrivelse från Ann-Margarethe Livh (V). Behandlades av kommunfullmäktige den 13 november 2009, § 4.

- Införande av majoritetsstyre i Stockholms stad. Motion (2010:34) av Paul Lappalainen (MP). Behandlades av kommunfullmäktige den 13 juni 2011, § 29.
- Förbättrade demokratiska processer i den fysiska planeringen av Stockholm. Motion (2010:33) av Cecilia Obermüller (MP). Behandlades av kommunfullmäktige den 7 november 2011, § 19.
- Förnyad demokrati så att vi tillsammans kan utveckla den goda staden för alla! Motion (2011:65) av Karin Wanngård m.fl. (S). Behandlades av kommunstyrelsen den 30 maj 2012, § 15, vid tidpunkten för detta tjänsteutlåtandes avfattande bordlagd i kommunfullmäktige.
- Remiss av betänkandet ”Vital kommunal demokrati” (SOU 2012:30). Behandlades av kommunstyrelsen den 22 augusti 2012, § 16.

Därutöver konstaterar stadsledningskontoret att den yttersta prövningen av stadens politiska organisation görs vart fjärde år i samband med allmänna val, då fördelning av borgarrådsposter, rotelorganisation med mera regelmässigt brukar genomgå förändringar i större eller mindre omfattning. Vidare brukar nämnders och styrelserns reglementen bli föremål för översyn och förändring löpande under mandatperioderna till följd av förändrad lagstiftning, omorganisationer och liknande omständigheter.

Stadsledningskontorets uppfattning är mot denna bakgrund att stadens politiska organisation generellt sett prövas och diskuteras kontinuerligt i en eller annan form. Vad specifikt rör frågan om majoritetsstyret i Stockholms stad hänvisar stadsledningskontoret till vad kontoret tidigare har anfört i tjänsteutlåtandet om motionen (2010:34) om införande av majoritetsstyre, samt i remissyttrandet över betänkandet ”Vital kommunal demokrati” (SOU 2012:30).

Principiellt anser stadsledningskontoret att utformningen av stadens beslutsprocesser är en politisk fråga som i huvudsak bör hanteras i dialog mellan de politiska partier som är representerade i kommunfullmäktige. Kontoret anser att även frågan om principerna för majoritetsstyrets tillämpning därför rätteligen hanteras i överläggningar mellan de politiska partierna.

Skulle kommunstyrelsen besluta sig för att tillsätta en kommitté enligt vad som föreslås i skrivelsen är stadsledningskontoret givetvis berett att utifrån sitt uppdrag bistå en sådan kommitté i dess arbete, men kontoret ser, mot bakgrund av den inställning som kontoret tidigare har redovisat i frågan, för sin del inte något behov av en sådan kommitté i dagsläget. Stadsledningskontoret anser därför att kommunstyrelsen bör besluta att anse skrivelsen från Ann-Margarethe Livh (V) besvarad med hänvisning till vad kontoret anför i detta tjänsteutlåtande.